

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА ПОЛІТОЛОГІЇ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціології та
управління

_____ Т.Ф.
Бірюкова
(підпис)

« _____ » _____ 2023

**МЕДІАЦІЯ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

підготовки баалаврів

очної (денної) форми здобуття освіти

281 – «Публічне управління та адміністрування»

освітньо-професійна програма «Публічне управління та адміністрування»

Укладач: Лепська Наталя Володимирівна, к.політ.н., доцент кафедри політології

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри політології

Протокол №_ від “ ” _____ 2023 р.
Завідувач кафедри політології

_____
(підпис)

Є.Г. Цокур

Ухвалено науково-методичною радою
факультету соціології та управління

Протокол №_ від “ ” _____ 2023 р.
Голова науково-методичної ради
факультету соціології та управління

_____
(підпис) Н.В. Горло

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

_____
(підпис)

_____
(ініціали, прізвище)

2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань <i>07 – «Управління та адміністрування»</i>	Кількість кредитів – 3	Обов'язкова	
		Цикл дисциплін загальної підготовки	
Напрямок підготовки <i>074 – «Публічне управління та адміністрування»</i>	Загальна кількість годин – 90	Семестр:	
		7-й	-
Освітньо-професійна програма «Політологія»	Змістових модулів – 4	Лекції	
		12 год.	-
		Семінарські	
		12 год.	-
Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	Кількість поточних контрольних заходів – 8	Самостійна робота	
		66 год.	-
		Вид підсумкового семестрового контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Медіація у публічному управлінні» є ознайомлення студентів з основними положеннями, знаннями та практиками медіаторні технології спрямованих на врегулювання конфліктів в публічному управлінні, формування системного уявлення про етапи, методологічні засади та проблеми медіаторних технологій врегулювання конфліктів, відпрацювання практичних навичок розв'язання конфліктів за допомогою медіації.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Медіація у публічному управлінні» є:

- ознайомлення з класичними зразками, методологією та результатами медіаторних технологій врегулювання конфліктів;
- формування у студентів системного уявлення щодо предметного поля та специфіки застосування порівняння в наукових дослідженнях;

- формування навичок та вмінь, необхідних для здійснення діяльності посередника, знань про структуру та особливості організації посередництва (медіації);
- формувати уміння організації окремих етапів та цілісного процесу посередництва (медіації) для розв'язання сторонами конфліктів
- відпрацювання навичок самостійного розв'язання завдань, які передбачають використання медіації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати** :

- основні поняття курсу;
- основні методологічні підходи проведення медіаторних технологій врегулювання конфліктів;
- специфіку застосування медіаторних технологій врегулювання конфліктів в публічному управлінні;
- класифікації медіаторних технологій врегулювання конфліктів;
- етапи проведення медіаторних технологій врегулювання конфліктів ;
- чим відрізняється медіація від інших засобів вирішення конфліктів;
- методологічні проблеми медіаторних технологій врегулювання конфліктів;
- основні етапи, прийоми здійснення медіаторного процесу.

вміти:

- обирати тип медіаторних технологій врегулювання конфліктів відповідно до специфіки його об'єкта;
- визначати шляхи подолання методологічних проблем медіаторних технологій врегулювання конфліктів ;
- чітко визначати переваги та обмеження кожного із видів медіаторних технологій врегулювання конфліктів ;
- проводити декомпозицію об'єкта дослідження;
- оцінювати важливість альтернатив за допомогою методів профілактичної та супровідної інтервенції;
- розв'язувати завдання за допомогою методу картування конфлікту;

Міждисциплінарні зв'язки. «Медіація у публічному управлінні» як навчальна дисципліна має широкі міждисциплінарні зв'язки. Місце цієї навчальної дисципліни, серед інших, у першу чергу визначається тим, що вона є складовою частиною управлінської підготовки фахівців публічного управління, що підвищує їх загальну управлінську культуру. Дисципліна, насамперед, має тісний зв'язок з курсом «Вступ до спеціальності», в межах якого слухачі знайомляться з особливостями функціонування публічного адміністрування, обсягом, структурним рівнем теоретичних знань, якими повинен володіти сучасний фахівець публічного управління. Важливим є зв'язок дисципліни із курсом «Персонологія публічного управління», в якому

розкриваються основні теорії щодо розуміння особистості працівників, їх поведінки та діяльності, побудови стосунків між ними та закономірностей їх розвитку, включаючи, зокрема і наявність проблемних, конфліктних ситуацій.

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
ЗК09. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.	Усне опитування на семінарських заняттях; тестування та практичні завдання у системі Moodle
СК01. Здатність оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології.	Усне опитування на семінарських заняттях; тестування та практичні завдання у системі Moodle
СК11. Здатність обґрунтовувати вибір методів і методик для розв'язання дослідницької проблеми, реалізації мети та вирішення задач дослідження.	Підготовка індивідуального дослідницького завдання; практичні завдання у системі moodle znu
РН13. Застосовувати інструментарій соціологічної науки в дослідженні різних сфер суспільного життя.	Написання та усний захист індивідуального дослідницького завдання.
РН19. Володіти навичками соціологічного аналізу соціальних проблем та соціологічного обґрунтування рішень регулювання останніх.	Усне опитування на семінарських заняттях; тестування та практичні завдання у системі Moodle

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Медіаторні технології та зміст конфлікту

Тема 1. Структура конфліктів та процес переговорів.

Склад конфліктів, специфіка об'єкта, предмета, суб'єктів, мотивів, сприйняття, конфліктних дій. Медіатор у полі. Специфіка медіації та медіаторних ситуацій. Глухі кути та медіації. Діапазон діяльності медіатора. Конструктивні та деструктивні функції конфлікту. Наслідки конфлікту.

Тема 2. Динаміка та драматургія переговорів.

Погляди на причини конфлікту, логіка людей та конфлікти, внутрішньоособистісні та зовнішні конфлікти. Причини конфліктів. Класифікації причин конфліктів. Процес розвитку конфлікту, Складові динаміки. Проблема ескалації конфлікту. Теорії Г. Кана та Ф.Глазла. Етапи ескалації конфлікту. Вплив на динаміку конфлікту.

Тема 3. Рівні та типології конфлікту.

Універсальне та особливе у конфліктах. Стадії ескалації та стратегії «перемога-перемога», «перемога-поразка», «поразка-поразка». Пороги конфліктів. Специфіка внутрішньо особистих, міжособистих, організаційних, референтних, локальних, цілісних та глобальних конфліктів. Внутрішньоособистісні конфлікти та характеристика внутрішньоособистісних конфліктів. Способи вирішення внутрішньоособистісних конфліктів. Міжособистісні конфлікти. Характеристика міжособистісних конфліктів.

Попередження та вирішення міжособистісних конфліктів. Організаційний конфлікт. Соціальний конфлікт. Характеристика соціальних конфліктів. Врегулювання соціальних конфліктів.

Змістовий модуль 2. Переговорні технології у медіації

Тема 4. Основні тактики та стратегії роботи в конфліктних комунікаціях.

Стратегії конфлікту Тактики конфлікту. Основні поняття Стратегія в конфлікті (виграти-програти, програти-програти, виграти-виграти). Тактика у конфлікті (втеча, силове придушення, пристосування компроміс, співробітництво)

Тема 5. Основи переговорів та їх конфігурації

Школи переговорів (гарвардська, німецько-австрійська, британсько-голандська, японська, кремлівська), формування української школи переговорів та специфіка підходів. Основні методи роботи з конфліктами. Погоджувальні процедури. Переговори. Посередництво. Форми участі посередника у вирішенні конфлікту. Самодопомога у конфлікті.

Тема 6. Технології переговорів

Співвідношення понять «технології переговорів», «типологія» та «класифікація». Недоліки дихотомії як способу класифікації, аналіз поширених дихотомій та класифікацій у медіаторних технологій врегулювання конфліктів (як приклад: типології політичних режимів та соціальних акторів в міжнародних дослідженнях). Модель та моделювання. Класифікація моделей за різними ознаками: ідеальні та матеріальні, статичні та динамічні; розкриття передумов та кола проблем, які дозволяє розв'язати моделювання. Підготовка до переговорів. Ведення переговорів. Аналіз результатів переговорів.

Змістовий модуль 3. Медіаторні технології у конфлікті

Тема 7. Основи медіації.

Основи медіації. Загальні уявлення про медіації. Принципи медіації у конфліктах та переговорах. Ефективна медіація. Суб'єкти медіації. Критерії ефективності медіації. Основні поняття. Кількісні та якісні порівняльні дослідження у медіації

Тема 8. Роль медіатора у вирішенні конфлікту.

Медіатор як професіонал у вирішенні конфлікту. Особистісні якості медіатора. Вимоги до медіатора, співвідношення функцій посередника із функціями сторін в медіаторному процесі. Розподіл відповідальності за організацію процесу, його зміст та результат.

Тема 9. Технології медіації.

Основні етапи медіації. Процедура медіації. Підготовка до медіації. Презентація сторін та початок переговорів. Обмін думками. Окремі зустрічі. Визначення порядку денного. Укладання угоди. Технології інтервенції на кожному етапі.

Змістовий модуль 4. Відпрацювання практичних навичок ведення медіації у публічному управлінні

Тема 10. Нейтральність як основа медіації

Виконання вправ на формування нейтральності: до особистостей, як учасників конфлікту; до змін, які мають відбутися; до проблеми, яка визначається кимось і якимось; до проблеми і її симптомів. Прийоми, що використовуються для покращення засвоєння матеріалу: наведення прикладів та їх обговорення в групових дискусіях.

Тема 11. Психологічні проблеми медіаторної діяльності та їх подолання

Виконання вправ на визначення та подолання стану внутрішнього протиріччя: карусель замовлень; внутрішня конференція. Виконання вправ на розвиток когнітивної складності: система особистісних конструктів; когнітивна простота — когнітивна складність.

Тема 12. Процес медіації.

Вправа «5 кроків» до розв'язання проблем. Вправа «Дистанція». Вправа «Невербальні аспекти спілкування».

Мистецтво ставити запитання – основа медіації. Види запитань, що складають ґрунт медіації: закриті, відкриті, спрямовані на розвиток.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години						Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин		Лекційні заняття, год		Семінарські заняття, год				Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
		о/д ф.	з/в ф.	о/д ф.	з/дист т ф.	о/д ф.	з/дист т ф.	о/д ф.	з/дист т ф.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	15	6	4	4	2	2	2	9	11	5	10	15
2	15	6	-	2	-	4	-	9	15	5	10	15
3	15	6	-	4	-	2	-	9	15	5	10	15
4	15	6	-	2	-	4	-	9	15	5	10	15
Усього за змістові модулі	60	24	4	12	2	12	2	36	56	20	40	60
Підсумковий семестровий контроль екзамен	30							30	30			40
Загалом		90								100		

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	Структура конфліктів та процес переговорів.	2	2
2	Рівні та типології конфлікту.	2	
3	Основні тактики та стратегії роботи в конфліктних комунікаціях.	2	
4	Технології переговорів	2	
5	Основи медіації	2	
6	Психологічні проблеми медіаторної діяльності та їх подолання	2	
Разом		12	2

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	Динаміка та драматургія переговорів.	2	2
2	Основи переговорів та їх конфігурації	2	2
3	Роль медіатора у вирішенні конфлікту.	2	
4	Технології медіації.	2	
5	Нейтральність як основа медіації	2	
6	Процес медіації.	2	
Разом		12	2

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Відповідь на семінарі	<u>Семінар №1</u> Питання за Змістовим модулем 1	5 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. 3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Проте відповідь змістовно неповна. Відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим 2 бали – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може 1 бал - відповідь студента фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про закони і явища. У відповіді цілком відсутня самостійність	5
	Практичне завдання	<u>Студент виконує на вибір одне із зазначених</u>	10-8 балів – повна змістовна робота, висока аргументованість,	10

		<p><u>завдань:</u></p> <p><u>Практичне завдання №1</u> Обрати та проаналізувати конфлікт, проведене в останні 5 років, вказавши організатора/ів, мету, терміни проведення, методику та отримані результати.</p> <p><u>Практичне завдання №2</u> стислий зміст завдання, обрані автором об'єкти порівняння, методику зіставлення, отримані результати та можливості їх застосування до сучасних суспільних процесів.</p> <p><u>Практичне завдання №3</u> Сформулювати завдання для розв'язання конфлікту, визначивши метод отримання кінцевого результату та 5 критеріїв оцінки.</p>	<p>переконливе володіння дослідження; 7-5 балів – робота досить повна, але є деякі неточності, пов'язані з використанням методології дослідження;</p> <p>4-3 бали – робота неповна, поверхневий виклад матеріалу, відсутність аналітичних висновків;</p> <p>2-1 бал – короткий поверхневий виклад матеріалу</p>	
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	2			15
2	Відповідь на семінарі	<u>Семінар №2</u> Питання за Змістовим модулем 2	<p>5 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція</p> <p>4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань.</p> <p>3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Проте відповідь змістовно неповна. Відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим</p> <p>2 бали – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми,</p>	5

			допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може 1 бал - відповідь студента фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про закони і явища. У відповіді цілком відсутня самостійність	
Практичне завдання	Студент виконує на вибір одне із зазначених завдань <u>Практичне завдання №1</u> Сформувати завдання для розв'язання його медіаторними технологіями аналізу ієрархій, визначивши метод отримання кінцевого результату та 5 критеріїв оцінки. <u>Практичне завдання №2</u> Обрати дві країни та скласти стислий план проведення медіаторних технологій врегулювання конфліктів за подібністю. План має включати аргументацію обрання об'єктів аналізу, зазначення країни та мінімум п'яти критеріїв порівняння, інтерпретацію отриманих результатів. <u>Практичне завдання №3</u> Обрати дві країни та скласти стислий план проведення медіаторних технологій врегулювання конфліктів за відмінністю. План має включати аргументацію обрання об'єктів аналізу, зазначення країни та мінімум п'яти критеріїв порівняння, інтерпретацію отриманих результатів.	10-8 балів – повна змістовна робота, висока аргументованість, переконливе демонстрування володіння методологією дослідження; 7-5 балів – робота досить повна, але є деякі неточності, пов'язані з використанням методології дослідження; 4-3 бали – робота неповна, поверхневий виклад матеріалу, відсутність аналітичних висновків; 2-1 бал – короткий поверхневий виклад матеріалу	10	
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	2			15
3	Відповіді на семінарі	<u>Семінар №3</u> Питання за Змістовим модулем 3	5 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь	5

		<p><u>Семинар №4</u> Питання за Змістовим модулем 3</p>	<p>відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція</p> <p>4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань.</p> <p>3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Проте відповідь змістовно неповна. Відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим</p> <p>2 бали – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може</p> <p>1 бал - відповідь студента фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про закони і явища. У відповіді цілком відсутня самостійність</p>	
	Практичне завдання	<p><u>Студент виконує на вибір одне із зазначених завдань</u></p> <p><u>Практичне завдання №1</u> На прикладі результатів сформувані в'язло інтерпретацій щодо причин, ставлення до неї громадськості, перебігу, наслідків.</p> <p><u>Практичне завдання №2</u> На кейсі проаналізувати медіаторні технології врегулювання конфлікту.</p> <p><u>Практичне завдання №3</u> На кейсі проаналізувати медіаторні технології врегулювання конфлікту.</p>	<p>10-8 балів – повна змістовна робота, висока аргументованість, переконливе демонстрування володіння методологією дослідження;</p> <p>7-5 балів – робота досить повна, але є деякі неточності, пов'язані з використанням методології дослідження;</p> <p>4-3 бали – робота неповна, поверхневий виклад матеріалу, відсутність аналітичних висновків;</p> <p>2-1 бал – короткий поверхневий виклад матеріалу</p>	10
Усього за ЗМ 3 контр. заходів	2			15
4		<p><u>Семинар №5</u> Питання за Змістовим</p>	<p>5 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати</p>	5

		модулем 4 <u>Семинар №6</u> Питання за Змістовим модулем 4	проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. 3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Проте відповідь змістовно неповна. Відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим 2 бали – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може 1 бал - відповідь студента фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про закони і явища. У відповіді цілком відсутня самостійність	
	Практичне завдання	<u>Студент виконує на вибір одне із зазначених завдань</u> <u>Практичне завдання №1</u> На кейсі проаналізувати медіаторні технології врегулювання конфлікту. <u>Практичне завдання №3</u> Сформулювати завдання, яке передбачає розв'язання конфлікту.	10-8 балів – повна змістовна робота, висока аргументованість, переконливе демонстрування володіння методологією дослідження; 7-5 балів – робота досить повна, але є деякі неточності, пов'язані з використанням методології дослідження; 4-3 бали – робота неповна, поверхневий виклад матеріалу, відсутність аналітичних висновків; 2-1 бал – короткий поверхневий виклад матеріалу	10
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	2			15
Усього за змістові модулі контр. заходів	8			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Екзамен	Тести	Питання для підготовки і тести розміщено у Moodle	По 1 балу за кожну правильну відповідь. На проходження тесту дається 20 хвилин і одна спроба	10
	Теоретичне завдання	Питання для підготовки розміщено у Moodle	2 питання, кожне по 5 балів . Повна, аргументована і логічно-послідовна відповідь – 5 балів . Неповна відповідь з неточностями або нерозкриттям частини питання – 3-4 бали . Неповна і нелогічна відповідь – 1-2 бали .	10
	Індивідуальне завдання	<u>Індивідуальне дослідницьке завдання</u> . Передбачається розробку студентом стратегії розв'язання конфлікту за допомогою медіації; кейс конфлікту обирається або формулюється студентом відповідно до вподобань до тем курсу за узгодженням з викладачем. Виконання завдання є творчо-дослідницькою роботою, що містить аналіз конфлікту за усіма його структурними компонентами, обґрунтування технології медіації, яка має бути застосована. Робота виконується самостійно і полягає в актуалізації набутих студентом знань з курсу, застосуванні вмінь та навичок працювати з науковою літературою, аналізувати та узагальнювати матеріал, робити і формулювати власні висновки та	20-18 – робота повністю розкриває тему, логічно структурована, оперування багатьма теоретичними поняттями, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції, наведення прикладів з політичної практики; 17-14 – положення та висновки недостатньо аргументовані, але робота достатньо логічна 13-10 – недостатньо чітка структура, аргументація положень має незавершений характер, розмита конкретика 9-5 - відсутня чітка структура, описовий характер 4-1 – робота фрагментарна, відсутня логіка та структура.	20

		пропозиції. Детальні вимоги до написання роботи, її структурного оформлення тощо викладено на відповідній сторінці Moodle.	
Усього за підсумковий семестровий контроль			40

9.Рекомендована література

Основна:

1. Богомаз К.Ю. Логіка у практиці конфліктів і суперечки: Посіб. для студ. ВНЗ. – Дніпропетровськ: ДДТУ, 2005. – 282 с.
2. Гіршик А.М. Конфлікти: структура, ескалація, залагодження: Навч. посібник. – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2004. – 175 с.
3. Грабовська С. Равчина Т. Конфлікти без насильства. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2001. 246 с.
4. Кеннеді Г. Домовлятися завжди. Як досягати максимуму в будь-яких переговорах/ Гевін Кеннеді; пер. з англ. Т. Микитюк. Харків: Книжковий Клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2016. 336 с.
5. Лeko Б., Чуйко Г. Медіація: підручник. Чернівці: Книги –XXI, 2014. 520 с.
6. Лепський М.А. Соціологія медіації та миротворення : до питання про загальну теорію медіації : монографія. Запоріжжя: ЦНСД, 2023. 156 с.
7. Медіація у професійній діяльності юриста. Підручник/ колектив авторів; заг. ред Н. Крестовська, Л. Романадзе. Одеса: Екологія, 2019. 451с.
8. Тихомирова Є.Б. Конфліктологія та теорія переговорів : Підручник /Є.Б.Тихомирова, С.Р.Постоловський. Рівне: Перспектива, 2007. 389с

Додаткова

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ: Академвидав, 2004. 344 с.
2. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Київ: Академвидав, 2003. 448 с.
3. Пірен М.І. Конфліктологія: Підручник. Київ: МАУП, 2003. 360 с.
4. Примуш М.В. Конфліктологія: Навчальний посібник. Київ: ВД «Професіонал», 2006. 288 с.
5. Скібіцька Л.І. Конфліктологія: Навч. посіб. – Київ: Центр учбової літератури, 2007. 384 с.
6. Цюрупа М.В. Основи конфліктології та теорії переговорів: Навчальний посібник. Київ: Кондор, 2004. 172 с.
7. Щокін Г.В. Практична психологія менеджменту. Київ: Україна., 1994. 397 с.

Інформаційні ресурси

1. Конфліктологія: навчальний посібник / Хапілова В.П. – Запоріжжя: ЗНУ, 2010. – 280 с. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/metodychky/2011/03/0010015.pdf>

2. Нагаєв В.М. Конфліктологія: Курс лекцій. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Ubeyvolk/0008959.pdf>
3. Орлянський В.С. Конфліктологія: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.culonline.com.ua/index.php?newsid=109>
4. Скібіцька Л.І. Конфліктологія: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 384 с. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.culonline.com.ua/index.php?newsid=398>
5. Тихомирова Є.Б. Конфліктологія та теорія переговорів: Підручник. – Рівне: Перспектива, 2007. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Ubeyvolk/0008960.pdf>
6. Українська академія медіації <https://mediation.ua/>
7. Хапілова В.П. Конфліктологія: Методичні рекомендації до підготовки та проведення семінарських занять для магістрів факультету соціології та управління спеціальності „Соціальна робота”. – Методичні вказівки Запоріжжя: ЗНУ, 2007. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/metodychky/2008/12/konfliktologie.pdf>; <http://ebooks.znu.edu.ua/files/metodychky/2007/4kvartal/konfliktologija.pdf>
8. Яхно Т.П. Конфліктологія та теорія переговорів: Навчальний посібник. Рекомендовано МОНМС України. – Київ Центр учбової літератури, 2012. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://culonline.com.ua/Books/Konfliktologiya_Yahno2012.pdf#toolbar=0
9. The Program on Negotiation (PON) Harvard Law School, Harvard University. <https://www.pon.harvard.edu/teaching-materials-publications/>
10. Mediation in Germany <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=cce08f79-a8c8-43a3-9da0-f0dc861fc2bb>